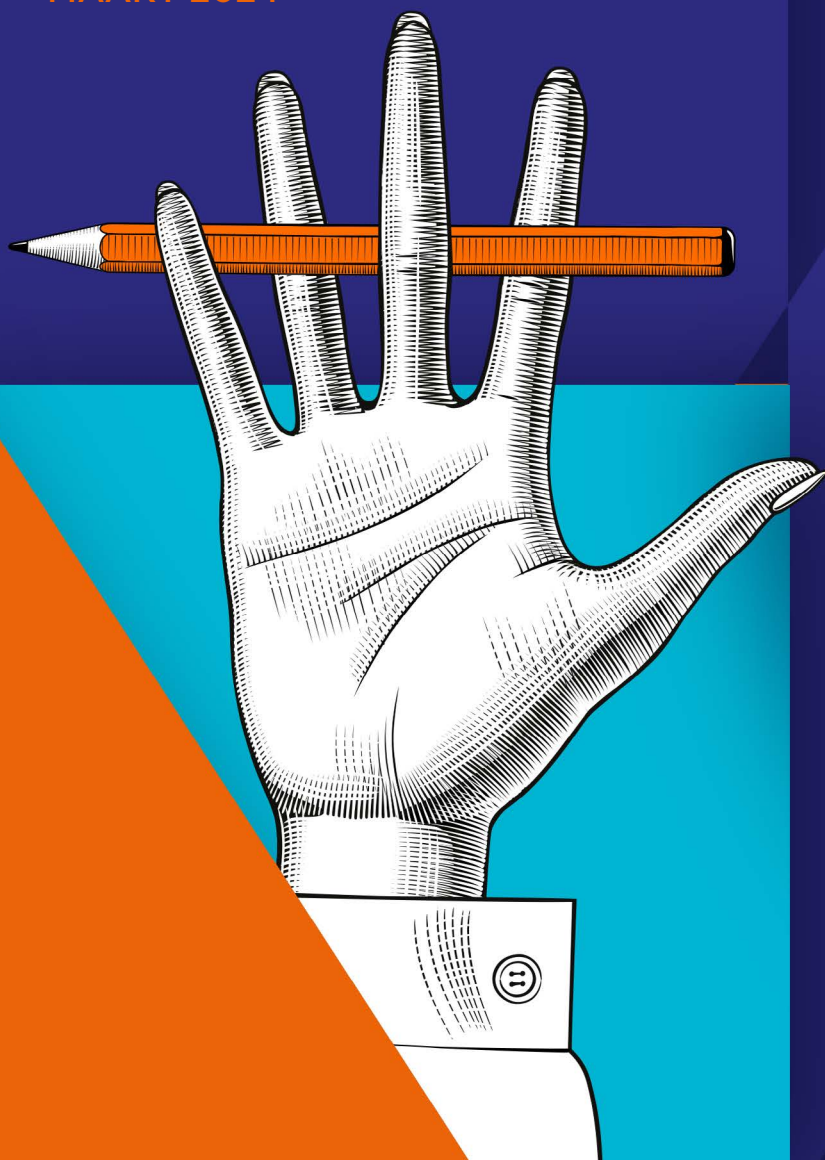

Onze strategie voor 2024 - 2026

MAART 2024

/ Voorwoord

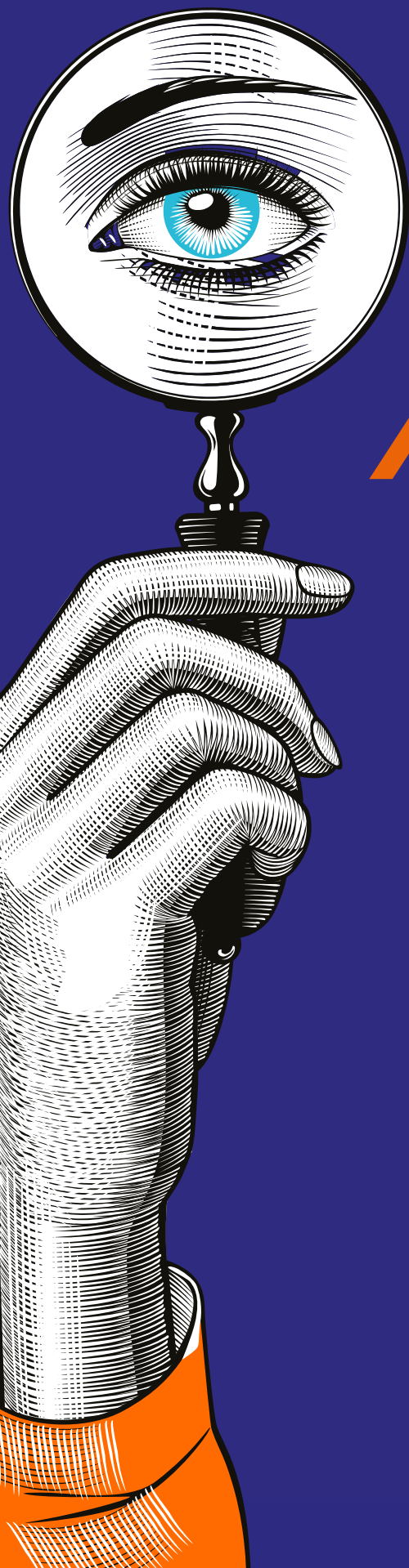
Als expertisecentrum heeft SLO een cruciale rol in het ontwikkelen van een actueel en relevant curriculum. SLO werkt aan de actualisatie van het curriculum. We werken toe naar een heldere opdracht voor het onderwijs die past bij de maatschappij van nu. We dragen eraan bij dat scholen deze opdracht zorgvuldig kunnen uitvoeren, met behoud van de vrijheid van onderwijs. Het is belangrijker dan ooit dat leerlingen goed onderwijs krijgen. Het curriculum is hiervoor een belangrijk fundament. Kinderen en jongeren doen op school gedeelde kennis en ervaringen op. Zij leren over verschillen te denken en spreken op basis van hun gemeenschappelijke bagage.

Het tekort aan leraren en een veranderende leerlingpopulatie is merkbaar in scholen voor primair en voortgezet onderwijs door heel Nederland. De resultaten in taal en rekenen geven reden tot zorg en kansengelijkheid staat onder druk. Ook zijn onze samenleving en de wereld om ons heen sterk in beweging. We leven in een tijd van fake news en van spanningen binnen en tussen landen. De inzet van artificial intelligence (AI) in het onderwijs biedt zowel mogelijkheden als risico's. We zien dat onze leefomgeving en democratische rechtstaat om actief onderhoud vragen.

Het curriculum is een belangrijk fundament voor goed onderwijs. Om leerlingen voor te bereiden op hun toekomst zetten wij onze kennis en ervaring in voor een doordacht curriculum. We baseren ons hierbij op maatschappelijke ontwikkelingen en wetenschappelijke inzichten. Dit doen we in opdracht van de Minister van OCW. We doen het niet alleen. Samen met leraren, schoolleiders, lerarenopleiders en andere partners dragen we bij aan de kwaliteit van het onderwijs.

/ Wij zijn de curriculummakers van Nederland.
Vanuit ons hart voor het onderwijs, *in het hart van ons onderwijs.*

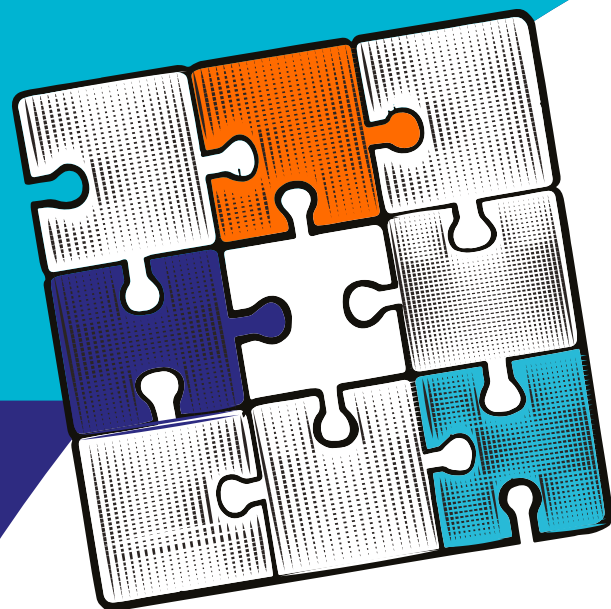
/ Een doordacht curriculum dat doen we *samen*

/ Inleiding

In dit document presenteren we onze strategie voor 2024 tot en met 2026. Onze strategie komt voort uit onze ambitie om te zorgen voor een curriculum dat helder en uitvoerbaar is, goed aansluit op de actualiteit en de maatschappelijke behoefte en ruimte geeft aan de professionaliteit van de leraar. Daarbij willen wij zelf ook blijven leren en steeds beter worden in wat we doen. Daar werken we elke dag aan. Verbinding is daarbij onze sleutel. Als expertisecentrum voor het curriculum zijn we de verbindende schakel tussen onderwijspraktijk, beleid, samenleving en wetenschap. Binnen SLO vinden we verbinding door het delen en samen ontwikkelen van kennis.

Onze strategie staat in het teken van de actualisatie van het curriculum. Nu en komende jaren werken we aan de actualisatie van de kerndoelen en examenprogramma's van alle bestaande leergebieden voor het funderend onderwijs, de ontwikkeling van nieuwe leergebieden en aan de ondersteuning van de implementatie ervan.

In onze strategie laten we zien wat van SLO verwacht mag worden. De strategie helpt ons om van tijd tot tijd stil te staan bij het pad dat we lopen, als toetssteen bij de keuzes die we onderweg maken.

/ Wie zijn we?

SLO ontwikkelt in opdracht van de overheid het landelijk curriculum voor het funderend onderwijs. Het is onze wettelijke taak om kerndoelen en examenprogramma's te ontwikkelen en te onderhouden.

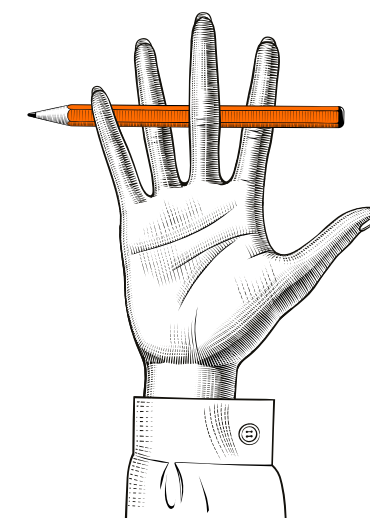
Wij ondersteunen en adviseren de minister als het gaat over zaken die het curriculum betreffen. Om dit goed te kunnen doen, voeren we onderzoek uit en ondernemen we aanvullende activiteiten die de implementatie van het landelijke curriculum ondersteunen.

We doen dit vanuit het onderstaande curriculumkader. Hierin komen onze taken en werkzaamheden tot uitdrukking en wordt duidelijk waar we voor staan. Ons werkprogramma is op dit kader gebaseerd en onze vier strategische prioriteiten komen er rechtstreeks uit voort.

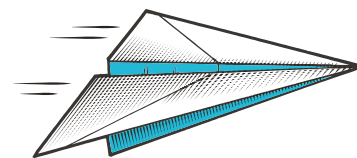
De professionals die bij SLO werken, zijn afkomstig uit de onderwijspraktijk en de wetenschap. We werken samen met leraren, andere onderwijs- professionals en wetenschappers aan het ontwerpen en beschikbaar maken van het landelijk curriculum. En we helpen de onderwijspraktijk bij de vertaling ervan in een curriculum in de scholen. Al lerend bouwen wij aan de verbetering van de kwaliteit van ons werk. We hebben goed in beeld wat er in de onderwijspraktijk van de kerndoelen en examenprogramma's terecht komt. Zo dragen wij voortdurend bij aan goed onderwijs: vanuit ons hart voor het onderwijs, in het hart van ons onderwijs.

We vervullen onze taken met in het vizier de doelgroep waar het curriculum uiteindelijk voor is: de leerlingen. In onze producten en diensten richten we ons op leraren, leraren in spé, lerarenopleiders en leermiddelenontwikkelaars. Zij begeleiden tenslotte de leerlingen in het leren en vertalen daarvoor het landelijk curriculum in een curriculum op de scholen.

Leerlingen hebben recht op goed onderwijs. Onderwijs dat hen helpt zich te ontwikkelen vanuit kwalificerend, socialiserend en persoonsvormend perspectief. Maar wat moeten scholen aanbieden en wat moet je als leerling kennen, kunnen en ervaren om actief mee te doen in de samenleving? Wat heb je nodig, wat geeft houvast? Goed onderwijs vraagt om een doorlopend debat dat we voeren met onze stakeholders over wat relevant is om te leren. De uitkomsten daarvan worden vastgelegd in een curriculum, dat een wettelijke en dus verplichtende status heeft. Het curriculum is daarmee het fundament voor goed onderwijs.

/ Waar staan we?

We zijn in 2022 gestart met de actualisatie van de kerndoelen en examenprogramma's. Onze kernopdracht is om ze bij de tijd te brengen en te verhelderen, de (ervaren) overladenheid terug te brengen, doorlopende leerlijnen mogelijk te maken en de samenhang in het curriculum te vergroten. We brengen hiervoor kennis uit de praktijk én de wetenschap samen en komen tot voorstellen voor curriculumactualisatie.

Daarnaast vervullen we een belangrijke rol bij de vernieuwing van het vmbo en de totstandkoming van praktijkgerichte programma's in zowel vmbo als havo.

We zorgen tevens voor een kwaliteitsimpuls op het gebied van basisvaardigheden. Ook zetten wij ons in voor curriculumonderhoud in het algemeen en bouwen we aan kennisnetwerken, zoals de Expertisepunten Burgerschap en Digitale Geletterdheid. Wij investeren in kwaliteit, bruikbaarheid en toegankelijkheid van onze producten.

Het belang van het curriculum voor het onderwijs staat op dit moment stevig op de kaart. Daarmee zijn de schijnwerpers gericht op de expertise van SLO. Uiteenlopende partijen doen een beroep op onze professionals en hun deskundigheid. De mogelijkheden om hier als expertisecentrum op in te gaan zijn begrensd door onze beschikbare tijd, maar ook door onze positie. We zijn een expertisecentrum en tegelijkertijd ook een uitvoerder van overheidsopdrachten van het ministerie van OCW. Dit vraagt om een voortdurende reflectie op de rol die we spelen. We dragen als expertisecentrum zorg voor een goed curriculum en spreken ons hierover uit. We doen dit in afstemming met onze opdrachtgever en diverse partijen uit het onderwijsveld. Bij samenwerkingsafspraken houden we steeds scherp op het netvlies dat ze moeten passen binnen onze wettelijke opdracht én dat ze de kwaliteit van het onderwijs in het algemeen ten goede komen.

Kennisontwikkeling en netwerken gaan hand in hand. Ze zijn voor ons van cruciale waarde om samen met onze stakeholders het curriculum te blijven onderhouden, actualiseren en te ondersteunen bij de implementatie. Relaties met onze partners in het onderwijsveld, in de wetenschap en de onderwijspraktijk hebben we de afgelopen jaren geïntensiveerd. Zo richtten we het Research Centre for Curriculum Studies op. Hierin doen we samen met de Universiteit van Amsterdam vanuit verschillende disciplines onderzoek naar het curriculum in de praktijk.

/ Prioriteit 1: Curriculumactualisatie

Een van onze primaire taken is het formuleren van het landelijk beoogd curriculum. Dit betekent dat we werken aan de kerndoelen voor het primair onderwijs, de onderbouw van het voortgezet onderwijs, het (voortgezet) speciaal onderwijs, Caribisch Nederland en alle examenprogramma's voor de bovenbouw van het voortgezet onderwijs. Dit beoogde curriculum wordt inhoudelijk beschreven en vastgelegd in de wet- en regelgeving. SLO regisseert dit proces en voert de opdracht uit in nauwe samenwerking met leraren, vakexperts, andere onderwijsprofessionals en wetenschappers.

Wat heeft een leraar aan een geactualiseerd curriculum?

De kerndoelen zijn helderder beschreven, waardoor het voor jou duidelijker wordt waar je wel, maar ook waar je niet op hoeft in te gaan in het onderwijsprogramma, al dan niet ondersteund door een lesmethode. Doordat de kerndoelen qua taal en reikwijdte beter op elkaar zijn afgestemd, kan het curriculum aan samenhang winnen. Het wordt voor jou eenvoudiger om verschillende lesonderdelen met elkaar te verbinden.

In 2023 zijn de conceptkerndoelen voor Nederlands en rekenen en wiskunde opgeleverd. De komende periode volgen de conceptkerndoelen voor de overige leergebieden. Alle conceptkerndoelen worden beproefd door met een grote groep scholen te spreken over de bruikbaarheid van de kerndoelen. Scholen krijgen de ruimte om de conceptkerndoelen in het team te bespreken en elementen uit te proberen in de klas. Op basis van de feedback van leraren en experts worden de conceptkerndoelen bijgesteld, voorzien van een verantwoording en opgeleverd aan het ministerie van OCW. Parallel zijn we gestart met de ontwikkeling van de conceptexamenprogramma's voor een groot aantal vakken in de bovenbouw van het voortgezet onderwijs. Na de ontwikkelfase volgt ook hier een fase van beproeven. De impact van de verandering en de wijze van afsluiting bepalen hoe lang deze fase van beproeven gaat duren. In dit proces werken we in

nauwe samenwerking met het College voor Toetsen en Examens (CvTE) en Cito aan syllabi, handreikingen en andere materialen, zodat de onderwijspraktijk het examenprogramma kan toepassen en de bedoeling ervan toetsbaar kan maken.

In 2024 starten we met de tweede tranche van de bovenbouw, zodat alle leergebieden en vakken worden geactualiseerd. De actualisatie van het curriculum vraagt de komende jaren een forse inzet van SLO in samenwerking met de ketenpartners.

Naast de kerndoelen en examenprogramma's behoort ook het Referentiekader Taal en Rekenen tot het landelijke curriculum. Het geactualiseerde curriculum vraagt ook een goede analyse naar de inhoud en functie van het Referentiekader. SLO komt in opdracht van het ministerie van OCW met een advies over de toekomst van het Referentiekader. Dit punt is onderwerp van gesprek tussen met name het ministerie, de Inspectie van het Onderwijs en SLO en zal met een besluit van de minister worden afgerond.

Naast de actualisatie van algemeen vormende vakken (avo) blijft SLO de komende jaren ook werken aan de praktijk- en beroepsgerichte vakken. Dat doen we door het verder uitwerken van de praktijkgerichte programma's voor vmbo en havo. Een extra taak voor de komende jaren is om te verkennen op welke wijze het vmbo-onderwijs ervoor kan zorgen dat iedereen zijn talenten kan ontwikkelen en daarbij inspeelt op wat er in de (toekomstige) maatschappij van deze leerlingen gevraagd wordt.

Wat heeft een leerling aan een geactualiseerd curriculum?

De lesstof neemt toe in relevantie. Dat werkt motiverender voor jou, omdat je beter relaties kunt leggen naar jouw eigen leefwereld. Wat je op school leert gaat je beter voorbereiden op wat je later, tijdens je vervolgopleiding, in je beroep of als burger in de maatschappij zult tegenkomen.

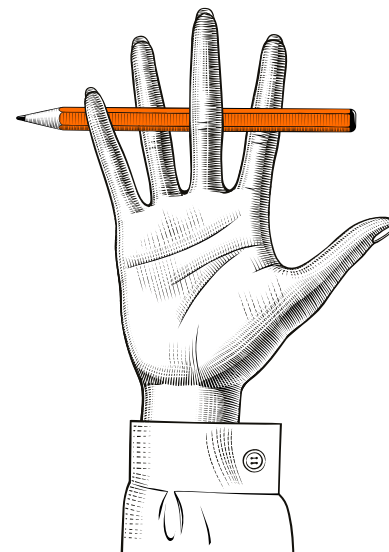
/ Prioriteit 2: **Ondersteuning implementatie geactualiseerd curriculum**

SLO rekent de begeleiding van de zorgvuldige implementatie van het curriculum tot haar taak. Daarin zijn we wel begrensd. Eerstelijns-ondersteuning is niet onze taak en is ook ondoenlijk voor een organisatie van onze omvang. We gaan daarom samen optrekken met veldpartijen die het onderwijs ondersteunen. Ons doel is om ervoor te zorgen dat de deskundigheid van SLO via hen doorwerkt naar de curriculummakers op de scholen. Daarnaast slaan we op een soortgelijke manier een brug naar ontwikkelaars van lesmethodes en toetsen.

We zetten ons in voor de versterking van curriculumbewustzijn op scholen en educatieve opleidingen: bij docenten, docenten in spé en schoolleiders. We bieden ondersteunende materialen voor de vertaling van het landelijk curriculum naar het curriculum op scholen. We ontwikkelen samen met het onderwijs leerlijnen en aanvullende voorbeelden binnen een overzichtelijk portfolio met een eenduidige architectuur.

We ondersteunen ook de ontwikkeling van basisvaardigheden en de invoering van praktijkgerichte programma's in het vmbo en havo. Deze ondersteunende taak krijgt een nieuwe impuls als gevolg van de curriculumactualisatie. Scholen hebben straks de opdracht om de vernieuwde kerndoelen en examenprogramma's te vertalen naar het curriculum in hun eigen school, met de ruimte om het onderwijs op de scholen vorm te geven door leraren met verschillende achtergronden. Zij moeten hiervoor worden toegerust en SLO speelt daarin een ondersteunende rol.

We maken een digitale omgeving waarin de geactualiseerde kerndoelen en examenprogramma's goed te vinden zijn. We maken tevens functionele digitale applicaties die helpen bij het gebruiken en implementeren van de geactualiseerde kerndoelen en examenprogramma's. Om het digitale curriculum en ondersteunende producten voor curriculumontwikkeling voor onze doelgroepen in de toekomst goed beschikbaar en toegankelijk te houden, gaan we investeren in een daarvoor noodzakelijke ict-opzet en interne ict-infrastructuur. In 2024 zetten we hiervoor de eerste stappen.

/ Prioriteit 3: **Onderzoek naar het curriculum in de onderwijspraktijk**

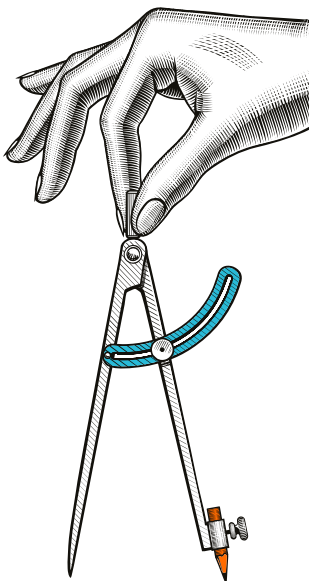
We doen onderzoek voor en naar onze (ontwikkel-)programma's en projecten. Ook monitoren en evalueren we onze ontwikkeltrajecten om de kwaliteit ervan te optimaliseren.

We willen een beter beeld gaan krijgen van wat er in de praktijk van het curriculum terecht komt. Daar is nu nog betrekkelijk weinig kennis over. Voor dit onderzoek gebruiken we bestaande bronnen (bijvoorbeeld van de Inspectie en DUO) en doen we zelf aanvullend onderzoek of laten dit doen. We zetten hierbij ook in op het gebruik van open data en gebruiken bestaande datasets van periodieke studies (zoals PISA, PIRLS en TIMSS) voor aanvullende analyses. Resultaten uit dit onderzoek helpen bij de onderbouwing van het komende curriculumonderhoud en de ondersteuning van de implementatie.

Dit onderzoek helpt ons ook om meer inzicht te krijgen in de keuzes die schoolleiders en leraren maken in het vertalen van wettelijke doelen naar schooleigen curriculum. Welke factoren spelen daarbij een rol? Hoe kunnen landelijke doelen en concretisering daarvan nog meer bijdragen aan de kwaliteit van het onderwijs in de klas? We willen begrijpen hoe de sturende werking van landelijke doelen de processen in de school beïnvloedt en hoe we leraren kunnen ondersteunen.

We gaan meer onderzoek doen naar de werking van het uitgevoerd curriculum in de scholen. Dit doen we onder meer binnen het Research Centre for Curriculum Studies (RCCS). We nemen daarvoor het perspectief van de leraar in de klas als startpunt. De leraar werkt in de klas met een curriculum (schooleigen en op basis van methodes), binnen de context van de school, in het Nederlandse onderwijssysteem en vanuit landelijke kaders. De werking van het curriculum wordt onderzocht vanuit deze verschillende niveaus.

We zorgen ervoor dat we SLO'ers in huis hebben met hoogwaardige wetenschappelijke bagage, die in verbinding staan met universiteiten, hogescholen en mbo-scholen. We brengen en halen de nieuwste inzichten op conferenties en netwerken in binnen- en buitenland. Dit doen we onder meer op de Onderwijs Research Dagen en in onze contacten binnen CIDREE, de organisatie van curriculumontwikkelaars in Europa.

/ Prioriteit 4:

Een transparant en voorspelbaar systeem van periodiek onderhoud

Het is noodzakelijk om vast te leggen hoe, wanneer en met wie, welk onderdeel van het curriculum wordt bijgesteld. Het is van belang dat voor alle partijen in het onderwijs duidelijk is, hoe de ontwikkeling van het curriculum is georganiseerd.

Onder de verantwoordelijkheid van het ministerie van OCW richten we een transparant en voorspelbaar systeem in voor de periodieke herijking van het curriculum. We maken een onderhoudskalender voor curriculumactualisatie met input vanuit het onderwijsveld, trendanalyses en geleerde lessen uit de huidige actualisatie. De onderhoudskalender biedt waarborgen voor tijdige interventies op onderdelen van het curriculum. Op deze manier werken we voortdurend aan een actueel curriculum.

Daarnaast richt SLO een loket in voor vragen over en verzoeken voor wijziging van het curriculum, de zogenaamde 'claims on aims'. Op dit moment komen deze signalen op diverse plekken binnen: bij SLO, OCW, CvTE, Cito, politiek, de Inspectie, vakverenigingen, et cetera. Om al deze signalen nu en in de toekomst goed

Wat heeft een leerling aan een helder en voorspelbaar systeem van periodieke herijking?

Jij wilt vaardigheden leren die belangrijk zijn voor je functioneren in de maatschappij. Maar het kan door de tijd heen veranderen, wat wel en wat niet belangrijk is. Daarom gaan wij er voor zorgen dat het lesprogramma op jouw school op tijd wordt aangepast. Zodat je niet op je vervolgopleiding of bij een werkgever komt met vaardigheden die verouderd zijn. Zodat je niet allerlei nieuwe dingen moet gaan leren voordat je met je werk of opleiding kunt beginnen.

Wat heeft de leraar aan een helder en voorspelbaar systeem van periodieke herijking?

Op jouw vakgebied gaan de ontwikkelingen snel, op dat van je collega misschien minder snel of andersom. Nieuwe urgente thema's kunnen op deze manier gewogen worden en al dan niet eerder in het curriculum opgenomen. Iedereen, van leraar tot wetenschapper tot politicus, kan zo zien wanneer een bepaald vak aan evaluatie en eventuele herziening toe is. Daardoor neemt de vaak hectische druk om een examenprogramma aan te passen af.

te kunnen verzamelen, documenteren en wegen, is dit loket een belangrijk onderdeel in het systeem voor periodieke herijking.

We investeren verder in de samenwerking met andere partijen. Denk aan de samenwerking in het onderzoekslandschap rond het curriculum: het uitwisselen, ontwikkelen en benutten van kennis over het curriculum en de effectiviteit daarvan. Maar ook aan de samenwerking met CvTE en Cito in de aansluiting van het curriculum op de toetspraktijk en vice versa. En aan samenwerking in communicatie-uitingen door verschillende partijen in het onderwijs over het curriculum.

We onderzoeken of we een adviserend gremium of raad willen inrichten. Dit orgaan kan ons en wellicht ook het ministerie adviseren over zaken die het curriculum raken. Deze raad kan ook een rol spelen bij de weging van de binnengekomen 'claims on aims' bij het bovengenoemde loket in relatie tot de onderhoudskalender voor het curriculum. We bekijken of zo'n raad statutair vastgelegd moet worden.

/ Aandachtspunten ontwikkeling SLO organisatie 2024-2026

Als SLO alle genoemde ambities wil realiseren, moet zij ook haar organisatie daarop inrichten en ervoor zorgen dat de SLO-professionals zich hier met plezier voor blijven inzetten. Op dat vlak zijn de afgelopen jaren grote stappen gezet en het blijft zaak aandacht te houden voor de ontwikkeling van de interne organisatie en waar nodig verbetering.

Hiervoor hebben we de volgende vier aandachtspunten:

- 1. Ons strategisch *HR-management* uitvoeren en de *professionele ontwikkeling* stimuleren voor individuele medewerkers en teams.**
- 2. Verder ontwikkelen van een *professionele cultuur* waarin we op basis van onderling *vertrouwen samenwerken*.**
- 3. Blijven investeren in *ontwikkelen en delen van kennis* zodat we over hoogwaardige inhoudelijke expertise beschikken om onze opdrachten uit te voeren.**
- 4. Verder inzetten op *planmatig samenwerken en kwaliteit*, zodat voor iedereen helder is hoe we ons werk organiseren.**

Als landelijk expertisecentrum richt SLO zich op de ontwikkeling van het curriculum in het primair, speciaal en voortgezet onderwijs in Nederland. We werken met het onderwijsveld aan de doelen, kaders en instrumenten waarmee scholen hun opdracht vanuit een eigen visie kunnen vervullen.

We brengen praktijk, beleid, maatschappelijke ontwikkelingen en onderzoek samen en stellen onze expertise beschikbaar aan onderwijs en overheid, bijvoorbeeld in de vorm van leerplannen, tools, voorbeeldlesmaterialen, conferenties en rapporten.